

Chín chẵn chưa đây ?

Mỗ Sài Gòn

Mãn Sinh, người Xương Hóa, thuộc huyện Triết Giang, làm nghề dạy học. Một hôm, xin được công việc mới ở Dư Hàng, bèn quảy gánh hành trang lên đường cho kịp lời hẹn với người ta. Lúc đến nơi, Sinh tà tà ra phố chợ. Ngẫu nhiên đi ngang qua dưới một nhà lầu ở bên đường. Chợt có vỏ quả vả rơi trúng vào vai, liền ngừng đầu lên thì thấy một cô gái trẻ đẹp ngồi trên đó. Dáng điệu yêu kiều, ánh mắt xa xôi, bèn trở mắt ra mà nhìn chòng chọc. Cô gái bắt chợt nhìn xuống, cười cho một phát rồi mau lẹ đi vào, khiến Sinh chết cả tim gan mà giật mình bảo dạ:

- Người đẹp ta gặp đã nhiều, nhưng chưa có em nào mượt mà đến thế. Cái này mà y như cánh vạc bay, thì chí nam nhi khó vuông tròn đó vậy.

Bèn xiêu vẹo đi về, mà lòng ngổn ngang trăm mối khó lòng yên nghỉ đặng. Thời may gặp Vương Do là người đồng hương, lại hay tìm hiểu chuyện thiên hạ, liền mời vào quán rượu bên vệ đường, những mong mượn chút men để tỏ bày niềm tâm sự. Lúc xoay được vài tua, Do mới nhìn thẳng vào mắt của Sinh. Cẩn trọng nói:

- Cơm trong miệng dễ nhai. Lời trong miệng khó nói. Huynh thần sắc kiêu này. E có điều chi vương bận tâm can, khiến đôi mắt nhuốm lên màu u uất. Có phải vậy chăng?

Mãn Sinh nghe thế liền đổi mắt nhìn trời hiu quạnh, rồi chán nản đáp:

- Thà làm hư hỏng cuộc đời mình, còn hơn là không làm gì cả, bởi xuân thì rồi cũng úa đi, thì giữ cho lắm cũng chẳng nhằm chi hết rảo!

Vương Do bỗng lúng búng trong dạ, bởi Mãn Sinh trả lời trớt huốt trớt he, bèn xoay chuyển ý nghĩ trong tâm mà thì thảo bảo bụng:

- Xưa cũng như nay. Trong lòng mỗi người đều nuôi tự ái. Dù là kẻ nghèo khổ sang giàu, quân tử hay tiểu nhân, cũng cứ như thế mà phang tới tới. Vậy muốn có rượu mà uống dài dài, thì trước là đừng đụng đến tự ái của người ta, sau thấy việc không hay cũng mản thình hông nói.

Rồi phè cánh nhận ra mà nhậu. Được đâu một chấp lại thấy bụng không yên, bèn bảo dạ rằng:

- Danh vọng, tiền tài, rượu ngon, gái đẹp, nhà lầu, xe hơi, đều là những thứ dễ làm cho người ta mê hoặc, đến độ sát phạt nhau, mà chẳng kể số chi đến đạo lý và nhân phẩm làm người. Thằng này đang dạy học. Lẽ ra phải ngon lành hết biết - mà hồn vía chạy lên mây - thì chón tâm can ắt tan tành đó vậy!

Đoạn ngấm nghĩ một chút, rồi từ từ nói tiếp:

- Người ta gặp chuyện buồn mà mình không giúp là bất nhân. Uống rượu của người ta mà không tìm cách trả là cái phường bất nghĩa. Ta dù lấy chuyện của thiên hạ làm vui, nhưng cũng không thể đánh mất ý lương tri dễ dàng đến như thế.

Bèn đợi lúc Mãn Sinh khà xong một cái, liền nắm vội đôi vai. Lẹ miệng nói rằng:

- Người đang gặp cảnh trở trêu mà có kẻ để sót chia niềm tâm sự. Cho dầu chưa có thể giải quyết được việc gì, nhưng trong lòng cũng bớt, nhẹ cái lợ. Vậy sao không sót cho buồn kia vui bớt?

Mãn Sinh thở hắt ra một cái, rồi nhướng mắt nhìn

Vương Dọ Mệt nhọc nói rằng:

- Hồng nhan đa truân đâu chưa thấy! Chỉ thấy mình'ỹ chết mẹ với hồng nhan, thì vết thương kia bao giờ mới lành đặng?

Vương Do Từ lúc biết Mãn Sinh buồn là tại nơi phần duyên phận, liền nhẹ nhõm cả người. Thờ thờ nói:

- Đệ tuy chưa có bằng Tiến sĩ, nhưng cá cặp ghép đôi.

Những tương tự bà cũng khó lòng mát tay hơn thế! Bèn rung đùi ngồi đợi. Mãn Sinh thấy vậy, mới hít lệ hơi sâu, rồi đem chuyện trúng võ vải ra mà kể. Lúc mọi sự đã xong, liền đan hai bàn tay lại. Áp ứng nói:

- Thương người ta, mà tên họ chẳng hề nghe biết. Lỡ mai trời đất gọi về. Liệu còn giỗ chạp đặng hay sao?

Vương Do cười cười đáp:

- Nàng ấy tên là Tiểu Thúy, ở kỹ viện Giả thị. Nổi tiếng là người tài hoa. Trăm người chưa chắc đã có một người vẹn toàn đến như thế. Huynh mà trồng cây si chỗ này, thì trước là hồng đũa tiên chung. Sau chữ ghen tương cũng khó lòng trôi mát. Mãn Sinh khựng người đi một chút, rồi chắc nịch nói rằng:

- Mình thương người ta, mà phải đợi lúc người ta tốt số rồi mới nhảy vào - thì cái thương đó - chỉ là thương cho cái danh giá của mình đó vậy. Mình muốn lập gia đình với người ta, mà phải đợi lúc người ta đủ đầy công dung ngôn hạnh - thì cái muốn đó - chỉ là vun quén cho ích kỷ bản thân. Mình quý trọng người ta, thì cho dầu người ta có trong bùn vấp ngã, hoạ'ỹ dính mực lem nhem, cũng nhào dzô cứu vớt. Chớ đợi người ta lễ giáo đàng hoàng. Hết mực gia phong, rồi mới trầu rượu mang qua để nói điều ước nguyện - thì cái quý trọng đó - cũng chỉ là quý trọng chính mình. Chớ có cái'ỹ mẹ họ gì đâu, mà yêu với iếc?

Đoạn tọt thêm vài hớp nữa, rồi mạnh dạn nói:

- Cái gì nâng lên thì có thể bỏ xuống được, nhưng chuyện tình cảm. Không phải muốn bỏ là bỏ xuống được đâu!

Vương Do nghe vậy mới bụng dạ bất an. Hoảng hốt nhủ rằng:

- Tùy ngộ nhi an, tùy cơ ứng biến. Giúp người ta mà giúp vội giúp vàng, đến độ không lý gì đến chuyện mình giúp có thích hợp với họ hay không, thì cái giúp đó trở thành cái hại. Thiệt là khó tính!

Rồi ngồi thừ ra đó mà suy nghĩ. Mãi một lúc sau mới nhỏ nhẹ nói rằng:

- Chỉ vì một cái võ vải đụng vào, mà nên duyên chồng vợ. E có vội lắm chẳng? Chi bằng bỏ một ít tiền của, thêm một chút thời gian, để thử xem tâm có đầu, ý có hợp, hẵng nhào dzô chơi lảng. Chẳng đặng hơn ử Mãn Sinh gật đầu cho là phải, bèn theo vậy mà làm.

Qua ngày sau, Sinh mang tiền tới, được Tiểu Thúy tiếp đãi ân cần, lại ra mời quuyến luyến. Sinh thấy vậy, lòng càng đậm thêm, liền ứng khẩu tặng nàng một bài thơ, rằng:

Dầu cạm canh khuya chuyện ngõ ngang

Xạ lan bên gối ngạt ngào hương

Ngày mai chải chuốt cài trâm phượng

Vân vũ đâu còn mộng Sở Vương?

Tiểu Thúy nghe vậy, liền chau mày nói:

- Thiếp tuy là kẻ nhơ hèn, nhưng tự thâm tâm, vẫn mong gặp được kẻ hùng anh đặng tận tình báo đáp. Nay chàng chưa có vợ, lại tâm ý kiêu này. Biết có thể cùng chàng nên gia thất được chăng?

Sinh nghe lời vàng ngọc thốt ra từ miệng giai nhân. Tưởng là mộng, bèn đưa tay táng lên đầu một cái, thì rõ là đau, bèn trống ngực đập tung tung mà nói rằng:

- Cầu tình được tình. Cầu vợ được vợ. Nghe mà mát cả hai tai. Có điều chuộc nàng ra, thì không biết sở hui bao nhiêu mới là chắc cú?

Tiểu Thúy rầu rầu đáp:

- Thiếp thật không rõ, nhưng cứ dựa vào lòng'y tham của mụ chủ, thì không làm sao cho đủ được. Nhưng bất quá là hai trăm lượng vàng. Thiếp buồn lòng chợt hồi tiếc chuyện ngày xưa. Không biết coi trọng tiền của. Được bao nhiêu'đi đâu bấy nhiêu, thành thử nắm trong tay chẳng có xu teng nào hết cả!

Rồi dựa đầu vào vai Sinh. Tha thiết hỏi rằng:

- Vậy chẳng hay tài sản của chàng có độ bao nhiêu?

Sinh trầm ngâm một chút, rồi buồn bã đáp:

- Chỉ độ bốn mươi mẫu ruộng hương hỏa, và mái nhà tranh mục nát. Chẳng đáng bi nhiêu!

Đoạn thở vắn thở dài ra điều khó tính. Lúc ấy, Tiểu Thúy mới nói rằng:

- Sau khi thiếp về với chàng rồi, sẽ luôn ở cạnh nhau, đừng đi dạy học mần chi nữa. Bốn mươi mẫu ruộng có thể đủ chi dùng, bớt ra mười mẫu để trồng dâu, dệt năm tấm lụa để chàng lo nộp thuế. Thế là có dự Vợ chồng mình đóng cửa ngồi bên nhau. Chàng đọc sách. Thiếp dệt vải. Thơ rượu khiên hứng, thì Thiên, Vạn hộ hầu cũng không quý bằng vậy.

Mãi Sinh nghe Tiểu Thúy tán tới đâu sướng tràn theo tới đó, nhưng cũng nhớ đến số bạc đang lo. Khẩn thiết nói rằng:

- Ta đi dạy học. Lương chẳng được nhiều, nên trong một lúc khó kiếm được số tiền to đến thế! Cầm bằng như về quê bán đi bốn mươi mẫu ruộng phần hương hỏa, để chuộc nàng về mình sẽ ở lại đâu? Khi trái tim non đang cần nơi cư trú'.

Rồi đực mặt ra mà suy tính. Tàn độ nén nhang, mới khổ nhọc nói rằng:

- Ta có người bạn kết nghĩa làm quan huyện ở Hồ Nam, đã nhiều lần mời ta ra chơi, nhưng ngại đường xa nên ta cứ khát lần khát lửa. Nay vì chuyện của nàng, ta quyết định ra đi. Chừng ba bốn tháng mới quay về chốn cũ. Chỉ mong nàng thành tâm chờ đợi. Đừng có phụ nhau, thì cho dầu có phải hy sinh mạng sống để cứu nàng. Ta cũng quyết lòng chơi tới bến!

Tiểu Thúy nghe lời bộc bạch của Sinh. Lòng thêm ngưỡng mộ, nhưng ánh mắt bỗng lộ nét ưu tư Khổ sở đáp rằng:

- Tiện thiếp sa vào chốn thanh lâu, thì quyền tự quyết đã không còn nhắm tới. Lỡ một mai có người muốn mua thiếp về hầu hạ - mà tin nhận chưa sang - thì chỉ xin cỡi trong xanh chứng giám cho tấm lòng đơn độc, phải hứng chịu phong ba, mà không sao đủ sức hướng về người quân tử'.

Rồi nước mắt tuôn tràn ra cả áo. Mãi một lúc sau, mới sụt sùi tỏ phân điều gan ruột:

- Thiếp có lẽ về nhà người ta, thì cũng là' thân tại Tào mà tâm tại Hán. Chỉ đoạt được xác thân. Chớ cỡi thâm sâu chẳng nhằm chi hết cả!

Đoạn rút chiếc trâm trên đầu dúi tận tay Sinh để làm kỷ vật, rồi nức nở nói:

- Thiếp đã yêu ai thì chỉ nghĩ đến người ấy. Sớm nghĩ tới. Chiều nghĩ tới. Lúc ăn cơm hay lúc ngủ cũng chỉ nghĩ tới người ấy. Quyết không bao giờ sai trật! Sinh dẫu là trượng phu, cũng không sao cầm được đôi dòng nước mắt, bèn dứt trâm vào bọc, rồi từ tạ ra về. Lúc đến nơi, Sinh vội thu gom đồ đạc, rồi mang qua nhà Vương Do để gửi. Vương Do ngỡ ngàng nói:

- Huynh đang có việc làm đặng tìm kẻ mưu sinh. Nếu đem so với bàn dân bá tánh cũng hơn nhiều đó vậy. Nay chỉ vì một người con gái ở thanh lâu, mà quay lưng lại với tương lai của mình. Thử nghĩ có nên chăng?

Mãn Sinh vội vàng đáp:

- Có nhiều việc xảy đến cho con người, thế tất phải chịu. Không nên gượng gạo ngược lại chuyển biến của giòng đời. Huống chi Tiểu Thúy đang trong lứa tuổi thanh xuân, lại mơ ước làm vợ, thì huynh không thể ngồi yên bó gối, mà chịu được hay sao?

Rồi xoay mình dợm bước đi. Do thấy vậy, mới nắm lấy tay Sinh. Tha thiết nói:

- Mới gặp có một lần, mà đã bỏ tương lai, thì chi e huynh lao thân vào khoái lạc - mà cứ ngỡ tay đang cầm hạnh phúc - Chừng đến một ngày, huynh mới nhận biết ra, thì đệ chi lo huynh không còn cứu kịp!